

Module differentiëren Instructeursdag 19 september 2009

In het woordenboek staat: Differentiëren = zich verschillend ontwikkelen.

Doelvan deze module: **Differentiëren** is een mooie term en een mooi doel. Hoe werkt het eigenlijk in een schaatsles.

Waarom deze module: Uit de enquêtes van de laatste jaren blijkt dat cursisten hun schaatscursus hoger waarderen als ze het idee hebben dat de les op hun niveau aangepast is. Aangezien elke groep altijd verschillende niveaus herbergt, kan dit alleen bereikt worden door **differentiatie**.

Voor ons is dan de definitie: cursisten de gelegenheid geven zich binnen een groep met verschillende snelheid en met verschillend niveau optimaal te laten ontwikkelen op schaatsgebied.

Als we deze definitie verder toepassen in de sport en in het schaatsen in het bijzonder, dan kun je drie gebieden omschrijven waarin cursisten zich op verschillende snelheden kunnen ontwikkelen.

Op de volgende pagina's zijn deze drie gebieden nader uitgewerkt.

1. De eerste is de gemakkelijkste want dat is namelijk **snelheid**

Al na een klein deel van de les(sen) zie je een steeds groter verschil in snelheid optreden. Wij als instructeurs moeten hier direct iets mee. Om namelijk efficiënt met de lestijd om te kunnen gaan willen we dat cursisten snel verzamelen en allemaal ongeveer even lang (in tijd) schaatsen.

Hoe bereik je dit:

- Voor jeugd op een klein veldje?
- Voor jeugd schaatsend met rondjes op de baan?
- Voor volwassenen meer beginnend?
- Voor volwassenen meer gevorderd?

Jeugd op veldje Een afgesloten stukje ijs voor de jongste jeugd	Jeugd op de baan Kunnen rondes schaatsen	Volw. beginnend	Volw. gevorderd
<p>snelheid</p> <ul style="list-style-type: none"> -werk in stroomvorm -gebruik een baantje of een rondje -inhalen mag -tegelijk beginnen met oefenen en tegelijk stoppen op een teken 	<p>Snelheid</p> <ul style="list-style-type: none"> -maak als het organisatorisch kan een pionnenbaan -Houdt de echte beginners(zeer langzaam) goed in de gaten maar richt je aandacht ook op de anderen -vast verzamelpunt -stop met laatste ronde boodschap -soms meerdere rondes op de pionnenbaan, daarna grote ronde. twee rondes voor de snellen -soms na een aantal grote rondes bij terugkomst door op de kleine ronde tot iedereen terug is -als een baantje niet mogelijk is moet je soms met de echte beginners van prullenbak naar prullenbak en de anderen een rondje 	<p>Snelheid</p> <ul style="list-style-type: none"> -maak als het organisatorisch kan een pionnenbaan -maak de baan lang -vast verzamelpunt -stop met laatste ronde boodschap -soms meerdere rondes op de pionnenbaan, daarna grote ronde. twee rondes voor de snellen -soms na een aantal grote rondes bij terugkomst door op de kleine ronde tot iedereen terug is 	<p>Snelheid</p> <ul style="list-style-type: none"> -vast verzamelpunt -verschillend aantal rondes per cursist -stop met laatste ronde boodschap aan een van de langzaamste als jij weer op het verzamelpunt staat -geef opdracht in de trend van "ongeveer 6 rondes" of geef een tijdsindicatie

	extra laten rijden		
--	--------------------	--	--

2. Een iets moeilijker variant op differentiëren in een schaatsles, is het differentiëren op opdrachten. Op volgorde in de **methodiek**

Helaas komen er in iedere groep ook verschillen in schaatstechniek van de cursisten. Zoveel verschillen dat je niet meer precies dezelfde aanwijzingen en opdrachten aan de hele groep kunt geven. Als je aan al je cursisten passende opdrachten en aanwijzingen kunt geven, dan scoor je geweldig als instructeur bij ze. Maar hier zijn grote valkuilen!!

Hoe bereik je dit:

- Voor jeugd op een klein veldje?
- Voor jeugd schaatsend met rondjes op de baan?
- Voor volwassenen meer beginnend?
- Voor volwassenen meer gevorderd?

Jeugd op veldje Een afgesloten stukje ijs voor de jongste jeugd	Jeugd op de baan Kunnen rondes schaatsen	Volw. beginnend	Volw. gevorderd
Techniek/methodiek -geef de beteren eens een uitdaging	Techniek/methodiek -zie volw gevorderd	Techniek/methodiek -zie volw gevorderd	Techniek/methodiek -algemene opdracht, maar verschil in aanwijzingen en feedback -algemene opdracht net verdieping of versimpeling -verschillende opdrachten.
<p>Algemeen geldt hier:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elk voorbeeld overschrijft het vorige voorbeeld. Dus geef voor een groep niet twee verschillende opdrachten die in subgroepen uitgevoerd moeten worden, maar geef voorbeeld en opdrachten stuur de cursisten weg om wie het gaat en geef de overgeblevenen een nieuwe opdracht met voorbeeld. -Wissel af in: als eerste wegsturen van de verschillende subgroepen -Wissel af in: opdracht met verdieping en opdracht met versimpeling 			

3. De laatste manier van differentiëren komt pas om de hoek kijken als de eerste twee bijna geautomatiseerd zijn. Namelijk differentiëren op de **leertypes** van je cursisten. Stop eerst de energie in de varianten 1 en 2 en als je zeker bent dat dat goed draait, kun je een stapje verder kijken.

Niet iedere cursist houdt van, wordt blij van of leert evenveel van dezelfde soort opdrachten.

Om het voor ons iets gemakkelijker te maken, onderscheid ik hierin drie mens en opdrachttypes.

1 De meer angstige cursist. Deze cursist wil graag vaak hetzelfde herhalen en wordt blij als jij dan bevestigt dat het goed, beter gaat.

2 De gestructureerde cursist. Deze cursist heeft graag duidelijk gestructureerde opdrachten met een duidelijke lijn. Het schaatsen wat meer opdelen in stapjes en stapsgewijs aanbieden.

3 De cursist die graag uitgedaagd wordt. Deze cursist wil graag leren door het geheel te oefenen in meer uitdagende vormen.

Hoe kun je deze kennis gebruiken tijdens het schaatslesgeven?

- Aan jeugd op een klein veldje?
- Aan jeugd schaatsend met rondjes op de baan?
- Aan volwassenen meer beginnend?
- Aan volwassenen meer gevorderd?

Jeugd op veldje Een afgesloten stukje ijs voor de jongste jeugd	Jeugd op de baan Kunnen rondes schaatsen	Volw. beginnend	Volw. gevorderd
-zorg voor veel veiligheid, zowel fysiek als mentaal -af en toe een uitdaging is prima. Alleen kinderen die zie aangesproken voelen zullen dit aangaan	-zorg voor veel veiligheid, zowel fysiek als mentaal -uitdagingen werken hier goed. bijv. zoveel mogelijk overstappen in een grote bocht.	-In deze groep bevinden zich relatief veel angstige cursisten. Dus: -zorg voor veel veiligheid, zowel fysiek als mentaal -laat mensen die angstig zijn dingen doen waar ze zich prettig/veilig bij voelen en bevestig ze daarbij -accepteer beperkte vooruitgang (voor hun is van 10 meter per opdracht naar 1 ronde op de baan een geweldige vooruitgang.(soms is 1 ronde kunnen schaatsen hun enige doel voor een	-in deze groep komen iets meer cursisten voor die graag leren door een uitdaging. Een uitdaging is vaak iets meetbaars(een bocht alleen op links glijdend) -als je een uitdaging geeft, reageert een deel van de groep met: ja leuk. Een groot deel reageert met waarom is dit (structurele cursisten)en je legt uit dat soms een stukje verder gaan goed is voor de coördinaties. Een deel reageert met; mij niet gezien en daartegen zeg je; dat

		seizoenscursus) -houdt rekening met elke les opnieuw moeten beginnen	hoeft ook niet.
--	--	---	-----------------

conclusie
Als je lesgeeft waarbij je: <ul style="list-style-type: none"> • uitgaat van een gestructureerde les met voor elke opdracht een goede reden • angstige cursisten veel laat herhalen en de gelegenheid geven elk voorstel van jouw te mogen inruilen voor iets dat ze wel kunnen. • Elke les een of twee verdiepingsopdrachten in de uitdagingvorm gieten
Dan zullen <ul style="list-style-type: none"> • gestructureerden vinden dat je een goede les gegeven hebt • De angstigen een fijne veilige tijd gehad hebben bij je • De uitdaging types voldaan zijn

Toepassen van deze manier van differentiëren is lastiger. Wat Jan Huijbers twee jaar geleden dan ook al als suggestie gaf is:

Ga uit van gestructureerde stapsgewijze opdrachten en geef in elke les ook nog een uitdagende opdracht voor de beteren. Beperk je bij de angstige cursisten tot weinig technische aanwijzingen en weinig verschillende opdrachten, blijf alleen maar positief bevestigen.

